

GORIŠKI SLOVENEK

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo in Upravništvo: Via Carducci št. 10, II. nad.

PREOSNOVA

Čimbolj se oddaljujemo od vojne, timvečja postaja nemirnost med ljudstvom, kaj in kako naj izgleda končna vreditev razmer. To opazujemo povsod, v vsakem pogovoru in vsakem načrtu, ki meri na bodočnost.

Nemir in negotovost, evo vam dva činitelja, ki vznemirjajo naše prebivalstvo do take mere, da niti ne more z razločno besedo označiti vsega, česar si želi in hrepeni.

Toda, ako bi šli na dno celi stvari bi prišli vsi do zaključka, da je treba temeljite preosnove na gospodarskem in političnem polju, ako se nam hoče življenja, kakor pravi «Goriška straža».

Današnje pojmovanje slovenskih veljakov, pa naj bodo ti vže pri «Edinosti» ali «Goriški straži» je vedno še plitvo, to je pliva na vrhu, mesto da bi šlo v globlino in skušalo pričeti pri temeljih, ki se dvigajo danes z dosti večjo lahkoto nego tik pred izbruhom vojne.

Nekateri trdijo, da je treba prositi, nekateri, da je treba zahtevati, šibkejši molče udani v svojo usodo. Malokdo opazi, da se je razgrnil začasnó plašč nad našim javnim življenjem, da je pa kljub temu popolnoma nesmiselno sklepati iz tega slučajnega položaja, da ostane za vedno pri tem.

Enako je tudi zgrešeno misliti, da, ko se dvigne plašč, se pokaže nekdanja preteklost v novi obliki. Radi tega nismo nehali nikoli dokazovati ljudstvu, da ni treba računati na povratek preteklosti.

Kar pride, je bodočnost, ki bode v malenkostni ali tudi nobeni zvezi s preteklostjo, ker se je med pričetkom in koncem vojne že itak izvršil tak preobrat, da je predvidevati v bodočnosti popolna preosnova dosedanjega družabnega življenja.

Zahteve, kakor «Dajte nam sol», «dajte nam naš uradni jezik», dajte nam to in ono» so brezdvajbeno popolnoma upravičene, toda zadenejo težko na poslednja srca, ker manjka potrebne predpriprave, rekli bi lahko umevanja slovenske misli pri narodu, koji je nas doslej premalo poznal, da bi mogel prostodušno, iz prepričanja priznati to, kar nam gre po božji in človeški pravici. S tem hočemo reči in dokazati, da je nepravilna vsaka taktika, ki dovaja dozdnevne «nasprotnika» do prepričanja, da «velikodušno daruje» in ne deli one pravičnosti, koje so danes navajeni vsi civilizirani narodi.

V tem leži neopazena, toda pogubonosna zmeta. Krivda leži v pomanjkanju prave, naravne podlage, iz koje nam mora vscvesti novo narodno življenje.

Vojna je pričela v popolnem znamenju imperijalizma in končuje v znamenju prisilnega kompromisa. Ta prisiljen kompromis je pa ob enem gonilna moč nadaljnjih pojavov.

Orožje je prekinilo svojo delo, toda razvoj se nadaljuje. Iz prisilnega kompromisa je pričakovati, da se razvije strpnost in iz strpnosti sporazum ter prijaznost, ki nam prinese zopet ljubezen do obstoja v danih razmerah.

Ta je naraven razvoj vsake stvari in to je treba dobro pojmovati, kedar se stavlja zahteve v novih razmerah, ki so plod krvi in ognja, masčevanja in srda.

Ljudje zahajajo po večini v zmeta, ker si slikajo sedanji nenormalni položaj kot trajajoč, segajo v nepregledno bodočnost, dočim je jasno, da se gre v večini slučajev za zadnje pojave nekega družabnega reda, ki se z veliko naglico umika novemu.

Socijalna revolucija je pričela v Rusiji in odmev te revolucije je strl osrednje države in omajal tudi največje velevalsti, ki se danes le komaj še vzdržujejo v ravnotežju.

Konec vojne in zmaga nobenega imperijalizma! Vojna pak je nas baš naučila, da ne prenese nobeden narod več imperijalizma, ki se je posobil v militarizmu in za to ni več umestno moledovanje za posamezne potrebščine, ampak edino pravilno je vprašati se, po katerem božjem ali človeškem redu je vsojeno, da imajo biti gotove skupine izločene iz običajnih ugodnosti, ki jih uživajo vsi narodi prekom širnega sveta.

Ne zakoni, ne interpelacije, ne zgodovinski in šolski podatki, ampak človeško pravo zahteva zadoščenje kulturnih in političnih občutkov, brez kojih bi bil človek ponižan na živalsko stopinjo. Ni ga potemtakem poudariti, ki bi nam za mogel zmanjševati pogoje našega obstoja, ako dokažemo, da niso edino le zgodovinske pravice, ki utemeljujejo naše zahteve, ampak velikanski človeški preobrat, ki zahteva glasno, da se ustvarijo novi mostovi med narodi.

Za to pa je treba temeljite preosnove na gospodarskem in političnem polju. Treba nam je namreč one preosnove v mišljenju, ki nam mahoma odpre vrata na stečaj, kajti posamezne «koncesije» nosijo na sebi žalosten takt polževe koronice in neodložne volje prelomiti z obloženo preteklostjo, ki nam v marsičem ne služi baš v največjo čast.

Ako hočemo kaj doseči in dosegli bomo brezdvomno, če upoštevamo dejstvo, da odločujejo danes narodi in ne zarjavela birokracija, je treba, da preosnujemo pred vsem naše gospodarstvo tako, da ne bode trpelo škode vsled nastalih preobratov in drugič moramo prirediti naše politično mišljenje onemu velikemu preobratu, ki je v teku širom starega in novega sveta.

Narodom je treba povsod prostosti v taki meri, da se izločijo povodi za vsako bodočo vojno. S tem se pa baš ustvarijo ona toli zaželjena razmerja, ki vodijo k naravnemu sporazumu in medsebojnemu spoštovanju, ki je toliko potrebno za vspostavitev ravnotežja v razcapani Evropi.

V tem se razlikujemo mi danes od «Edinosti» in «Goriške straže». Dočim gledati ti dve glasili na posamezna vprašanja, ki se takorekoč iz trgane listine iz narodne zgodovine, vidimo mi rešitev v načelnem vprašanju, ki se glasi: «Opozicija ali sporazum».

Kdor nas je umel, ne bo imel dvomov, ampak bo hitel proučevati one preosnove, ki so potrebne, da se pride do takozvane možnosti življenja in obstoja kljub vsej burji in viharju.

Nov svetovni položaj.

«Corriere della sera» poroča: «Marsikdo si ni še svest globokega pomena, ki ga ima za nadaljni razvoj dogodkov v Evropi boj v Washingtonu med Wilsonom in senatom».

Kdor sodi ta spor le površno, meni, da konča isti s tem, da odobri ameriški senat mirovno pogodbo in da se ista v bistvu ne spremeni, četudi pride vanjo več ali manj pridržkov. Toda spremeni se celo vprašanje glede zopetne vspostavitve Evrope, kojoj pozivlja Amerika na dovolj jasn način, da naj išče rešitev v lastni moči. Spremeni se tudi značaj «Zveze narodov», ki se je kazala dosedaj dovolj izrazito kot anglosaksonska vspodobitev. Boj med Wilsonom in senatom, ki sloni sicer na popolnoma egoističnih načelih, mora izzvati kot posledico tesnejše združenje med ostalimi državami starega sveta.

Amerikanska poteza ustvarja nova zamotana vprašanja v svetovnem redu, kajti v ozadiju te opozicije republikancev in mnogih demokratov proti odobritvi zveze narodov se opaža bodočo grožnjo japonsko-amerikanskega spora. Ta grožnja pa spravlja Anglijo, ki je vezana do bodočega leta z zavezniško pogodbo na Japonsko, v kočljiv položaj; Zvezinene države si stavlja danes vže vprašanje,

kaj nastane, ako obnovi Anglija to pogodbo, proti kojoj dvigajo svoje glasove tudi razni dominiji, kakor Avstralija, Južna Afrika, Kanada, koji vsi se strinjajo z Zvezinjenimi državami v sovraštvu proti žoltim. Zveza narodov pa je bilo očitno izdelana v Parizu v taki obliki, da bi izločila nevarnosti novih sporov ali jih vsaj zadrževala.

Pridržki ameriškega senata pa spravlja v ospredje zopet vprašanje novih zvez, oboroževanja in takozvanega političnega ravnotežja. Kakor je bilo vže poprej rečeno, preminja to vprašanje, še predno se končno izreče ameriški senat, popolnoma pomen posameznih velevalsti, ki jim je bil vsojen v prvi dobi mirovne konference. Sedanji položaj jemlje nekaterim velevalstim prevelik vpliv, ki so si ga prisvojile, takrat ko so se smatrale za tako popolnoma varne, da so se povspele celo do odločujočih držav; dviga pa ta položaj vrednost drugih držav, ki so bile krivično omalovaževane. Sedaj se je pojavil za te poslednje posebno važen moment in bi bila težka zmeta, ako ne bi iste izkoristile položaja, da pridejo do svojih pravic.

Toda ta trenutek v Parizu je zanimiv tudi radi drugih okoliščin in sicer radi novega zadržanja, ki se pojavlja v raznih državah vsled možnosti, da se bi habsburška dinastija zopet prikazala na površju. V Budimpešti se je s sodelovanjem poslanika Sir Georg Clarka usta novilo novo koalicijsko ministerstvo in imenovani poslanik se vrača v Pariz, da poroča vrhovnemu svetu o položaju. Na mesto Friedricha je stopil krščanski socialc, Huszar, a prvi ostane kljub temu v vojnem ministerstvu. Čeravno je v novem ministerstvu nekaj socializmov, je v splošnem še vedno preveč reakcionarcev in krščanskih socializmov, ki so naklonjeni Habsburžanom.

Na enak način deluje v Avstriji ista stranka proti Rennerju s pretvezo, da hoče združenja z Nemčijo. Toda ako se po mirovnem sklepu posreči Ogerski izzvati državni preobrat in postaviti zopet na prestol Habsburžane, zadene Dunaj ista osoda. V gotovih pisarnah entitnih držav se je skrivoma delovalo za zopetno vspostavitev habsburške monarhije. Obtožbe proti angleškim spletkam v tem pogledu so preveč javne, da se bi jih moglo utajiti. Na Francoskem se pa pojavljajo dve struji, kojih jedna, ki izhaja od Quai d'Orsay-a, kaže svojo naklonjenost zopetni vspostavitvi habsburške monarhije, dočim se hoče izogniti Clemenceau vsaki obtožbi, da je naklonjen kraljem ali reakcionarim strankam sploh. V tem položaju se vprašuje več narodov, ki so nekdanj spadali pod avstro-ogersko monarhijo, katera izmed velevalti vodi razločno antihabsburško politiko in vidijo, da je ta velevalst edino Italija.

Cehoslovaki se zavedajo nevarnosti, ki jih skriva zopetna vspostavitev Habsburžanov in se zato obračajo proti Italiji. Tudi zmernejši jugoslovanski krogi menijo, da se ustvari v tem boju proti skupni nevarnosti tla za sporazum z Italijo istovetne interese. Tako se obečava nadopolni položaj kakor leta 1918, kedar so se zjedini vse narodnosti Avstrije okoli Italije, dočim so ostale entente velevalsti ljubimkemale z Habsburžani. Čas bi bilo, da bi imela Italija na parizki konferenci končno res jedno politiko in jedno delegacijo».

Navedli smo ta zanimiv opis politične situacije iz peresa dopisovalca uvodoma imenovanega časopisa, ker se nahaja danes italijanska politika zopet v popolnoma novih vodah. Znano je, da je pogorel Orlando, znano je, da je Tittoni moral istotako pustiti vse, četudi se je instentno govorilo, da je posrečilo Tittoniju zboljšati mednarodni položaj Italije. Sedaj prihajamo v tretjo in najbrže odločilno fazo, v koji se ima odločiti bodoče razmerje med evropskimi državami.

Nitti se je v zadnjem trenutku obrnil s pozivom do ameriškega naroda, da bi upravljal le-ta življenjska vprašanja Italije, med koje spada tudi dovoljva rešitev današnjega jadranskega spora, ki bi znal izzvati resne posledice tudi v ostalih delih Evrope. Nitti povdarja, da hoče imeti Italija pravičen mir, ako naj se povrne k vreditvi svojih notranjih vprašanj.

Kako namerava Italija vrediti svoje gospodarstvo.

Italijanska vlada je odločena storiti energično konec tiskanju papirnatega denarja in povzdigniti svoj kredit s primernimi finančnimi reformami.

Uvede se pred vsem progresiven davek na površice premoženja, ki so pripisovani vojni. Dalje se uvede enkratni izvanreden progresiven davek na premoženje, dalje preosnovo neposrednih davkov na podlagi progresivne oblozbe in zvišanje izvanrednega davka na obresti in dividende, uvedenega s kr. odlokom z dne 17. novembra 1918.

Istodobno razpiše država kot nekaj predujem na dohodke izvanrednega premoženjskega davka, ki je porazdeljen na 50 let, narodno posojilo s 5 odstotnimi obrestmi.

To posojilo je prosto vsakega davka in se ne more premeniti do leta 1931 v nobeno drugo vrsto vrednostnic.

Razven tega pa se uvede še celo vrsto najraznovrstnejših poviškov in davščin. Občutno se povišajo vozne cene po železnih in prevoznina od prtljage. Poviški znašajo od 18 od sto do 42 od sto.

Nadalje se naznanjajo nove davščine na obklo. Te so bodo pobirale od kosa in od metra.

Vinu in pivu se seveda tudi ne more priznati. Obdači se produkcija piva s 5mi lirami od vsakega hl in z 12imi lirami vsak hl pridelanega vina, ki je že itak v veljavi v deželah starega italijanskega kraljevstva.

Dalje vidimo še celo vrsto poviškov v vrsti takozvanih samostojnih davščin na kolesa, avtomobile i. t. d.

Uvedejo se dalje davščine na prodajo in sicer 10 od sto na prodajo navadnih predmetov.

Zviša se colninski prispevek od 10 do 20 vinarjev za tehtanje colnini podvržene blaga.

V vsemi temi oblozbi se nada je italijanska vlada izkobacati iz težav, v koje je zašla vsled vojne.

Vse te davščine in davki ne veljajo za zasedeno ozemlje. Toda posledice se bodo čutile takoj na blagu, ki prihaja sedaj izključno iz stare Italije.

Težak položaj jadranskega vprašanja.

Nittijev glas na razsodnost ameriškega naroda se smatra sila važnim, ker se ima s tem razjasniti, je-li stoji Amerikanci kompaktni za Wilsonom, ali pa obstajajo množine, ki Wilsonove politike ne odobravajo.

Tržaški «Piccolo» prinaša v svoji petkovi številki več važnih informacij, ki so posnete iz ameriških listov.

Zdi se, da je priklopela nestrpnost radi večnega odlaganja tega vprašanja do neznanosti.

V sredi med obema narodoma leži le jedna rešitev, ki so zove: «sporazum na zunaj in na znotraj». Dobiva se vtis, da so tudi Amerikanci za to, kajti v obče se obsoja vsak poskus, da se bi rešilo vprašanje nasilnim potom, ker je očitno, da ne vlada nikjer navdušenje za to in imajo vse države polne roke dela, da zacelijo rane, ki jih je zasekala narodom dolgotrajna vojna.

Za to je neobhodno potreben odkritosrčen sporazum na trajni podlagi, kajti edino s tem je možno ustvariti ozračje, v kojem bodo mogli narodi dihati. Nitti zagotavlja na vse strani, da Italija noče novih vojn, marveč si želi prijateljskih odnosajev tudi z Jugoslavijo.

Nekateri časopisi prinašajo vest, da se namerava podati sam kralj Viktor Emanuel v Zvezinjene države.

Bulgarija je podpisala mir.

Iz Pariza se poroča, da je podpisal prošli četrtak v Neullyju mirovno pogodbo z entento Stambulovski. Cerimonija je trajala 20 minut. Značilno, da se podpisal zopet niso udeležili ne jugoslovanski, ne rumunski zastopniki. Bajš so zopet dobili 8 dni časa za pomislek.

Otvoritev italijanskega državnega zbora.

Italijanski časopisi prinašajo vest, da se otvori italijanska zbornica dne 1. decembra. O razvrščenju političnih strank se nima do danes še nikakega razporeda. Krožijo pa vse mogoče verjetne in neverjetne stvari. Vsekakor pa pokaže takoj prva seja, kak duh je zavladal v novi zbornici.

Nemška delegacija v Parizu odpotovala.

Nemška delegacija, ki se je mudila v Parizu, da se uveljavijo posamezne klavzule mirovne pogodbe je nenadoma odpotovala, ker je prišlo do hudega navskriza vadi povrnitve vojni vjetnikov. Francoski zastopniki zastopajo stališče, da se ne izpuste vojni vjetniki, dokler ne stopi v veljavo mirovna pogodba. Ista pa stopi v veljavo, kakor znano, še le potem, ko so jo odobrile vse države, ki so se nahajale v vojnem stanju z Nemčijo. Dalje se tiče spor izročitve oseb, ki so se pregrešile tekom vojne proti mednarodnemu, pravu in naknadnih odškodnin radi potopa nemških ladij v Scapflowu in pomanjkljive aprovizacije okupacijskih posadk. Nemčija se brani pripoznati zavezniške zahtevke, ker meni, da jo visoka zadoščenja, ki jih zahtevajo zaveznički, pripravi na rob popolnega gospodarskega poloma.

Sodi se pa, da se bode morala udati Nemčija vsem trdostim, ker je zavzel Clemenceau neizprosno stališče.

Posvetovanje županov.

Naši župani so se že delj časa trudili, da bi prišlo do izčrpljivega razgovora glede mnogobrojnih vprašanj, ki mučijo odgovorne činitelje našega naroda.

Radi nejasnih razmer, ki so plod obotavljajoče in deloma tudi opozicijske politike, ki se je pričela na Goriškem vidno razvijati, je bilo priti težko do potrebnega dovoljenja za ta sestanek.

Do srede zvečer je bilo dvomljivo, je-li se bode vršil napovedan sestanek in končno se je izposlovalo višje dovoljenje od generalnega komisarijata v Trstu, kamor se je morala podati deputacija «Županske zveze», da je dosegla izjemno dovoljenje za javen pomenek v hotelu »pri treh kronah».

No, končno se je vendar posrečilo. Pomenek, ki se ni imel dotikati drugih nego gospodarskih vprašanj, je bil odgovoren kmalu po 10. uri predpoldne.

Potem, ko je predsednik pozdravil navzoče je pričela diskusija, ki se je vrtela okoli občinskih proračunov, ne da bi prišla do kakega uspešnega zaključka.

Od deželnega zastopništva odrejen delegat se je sicer trudil, da bi spravil nekoliko luči v debato. Toda ugotoviti je moral, da je bila skupščina popolnoma nepripravljena na pogovor, kar se je opazalo tekom cele razprave.

Deželni delegat je zastopal stališče, da proračun ali preudarek občinskih potrebščin, je treba vsekakor sestaviti in sicer posebno dandane, ko je treba vlado prepričati o dejanskih potrebščinah in o nemožnosti pokriti iste z običajnim davčnim sistemom.

Da se omogoči ta preosnova, ki bode obstajala v glavnem v tem, da se ustvari novo podlago za pobiranje državnih davkov in dosledno tudi občinskih naklad.

Deželni delegat je obljubljal ostreje oblozbo vojne industrije, vinškega in drugega luksurjoznega konsumu v edini namen, da se spravijo omajena občinska gospodarstva v ravnotežje.

g. Kovača predlog, ki je meril za tem, da bi se prepuščilo okupacijski oblasti oskrbovanje občinske uprave ni prodrl ker je prevladala zavest, da bi si s tem pustili izvit iz rok avtonomijo.

Med tem je tudi mirenki nadočitelj in tamošnji tajnik, g. Urbančič, sprožil misel, da bi vlada »prispevala» in ne »posojevala» denar občinam, ki so zašle v zagato vsled pomanjkanja običajnega dotoka doklad.

Predlog je žel mnogo odobravanja. Deželni delegat je pojasnil, da se gre za provizorij in da je prevideti, da se ta posojila spremenijo konenčno v odškodnine.

S strastjo se je nadalje obravnavalo tudi vprašanje glede sedanjih občinskih zastopov.

V jedni točki so bili vsi jedini, namreč, da je pogoj za medsebojno umevanje, t. j. med prebivalstvom in danes postavljenimi oblastmi neobhodno potrebno, da je na čelu občinske uprave povsod domačin. Nekdo je šel celo tako daleč, da je zahteval, da mora biti isti tudi davkoplačevalec.

V razpravi se je pojavilo soglasno mnenje, da vsa odgovornost ne more v nobenem slučaju težiti edino na jedni osebi in da je vsled tega živa potreba, da se ustanovi povsod poleg upravitelja tudi upravni odbor, ki bi nadomeščal starišintvo.

O tem vprašanju se je razpravljalo delj časa in so se oglasili k besedi razni župani in med temi je opajski upravitelj g. Marušič posebno živo opisoval neznozen položaj, v kojega zahaja samostojen upravitelj, ki nima nikogar, s kojim bi delil svojo žalost in veselje.

Deželni delegat je pojasnjeval, da se je komisariat za avtonomne zadeve dežele Goriške že davno zavzel na pristojnem mestu, da se bi izvedla do povratka normalnih razmer za prepotrebna preosnova občinskih uprav, ki ne kažejo danes nikake enotne oblike, dasi je skrajno potrebno, da ima občinski zastop povsod potrebne življenske pogoje, kar ni mogoče danes trditi o vseh, ki se nahajajo slučajno na površju.

Naročnine:

Italijanska kraljevina: Celo leto Lir 10.-
— Pol leta Lir 5.- — Tri mesece Lir 2.50
En mesec Lir 1.-

Oglašji:

Oglašji na drugi strani Lir 1.- za vrsto —
Mali oglašji Lir 0.05 za besedo — Znižane
cene za letne naročnike.

Razpravljalo se je konečno tudi o vojnih odškodninah. Navzoči so bili nekateri zastopniki, ki se niso oglašili k nobeni besedi, dasi so se svojedobno dali dobro poučiti o poslovanju deželnega komisarijata v zadevi vojnih odškodnin.

Radi tega je postala razprava tega predmeta tako dolgočasna, da so se konečno vsi zjedinjili v tem, da se sestavi poseben odbor, ki naj temeljito prouči potrebnost porušitvenih občin.

V ta odbor pride sedem zastopnikov iz raznih sodnih okrajev slovenske Goriške.

S tem je bil pomenek ali zborovanje zaključeno.

V obče je bilo opaziti popolno disorientacijo glede posameznih točk. Videlo se je, da ni bil nihče pripravljen za stvarno posvetovanje.

Vse skupaj pa je bilo veličastno zatiranje ljudstva, ki se zaveda življenjskih potreb. Toda dolgo molčanje je napolnilo srca tako, da so bila prepolna, da se bi moglo programatično razpravljati posamezne predmete.

Bila je pa pomembna manifestacija zavednega slovenskega ljudstva, ki hoče priti do besede.

Resnost in mirno razpravljanje predmetov, ki so prišli v razgovor je dovolj jasen dokaz, da so Slovenci kulturno in politično na tako visoki stopinji, da zamorejo in morajo sami razpravljati v zadevah, ki se tičejo njihovih življenjskih potreb.

Dal Bog, da bi bilo to pričetek naše probeude na Goriškem in da bi se razvilo plodno delovanje v prilog našega slovenskega prebivalstva, ki je čez leto dni ždelo zapuščeno in prepuščeno obupu ter žalosti.

27. november pa je bil dan, ko se je ljudstvo zavedlo, da leži v njegovih lastnih močeh življenska sila in da je treba delati, ako se hoče živeti.

O tem pa ni nobenega dvoma, da hočemo vsi živeti in radi tega se nadejamo je bil ta prvi sestanek, kojemu bodo kmalu sledili nadaljni sestanki, iz kojih procvet zopet novo življenje na Goriškem.

Domače vesti

Ureditve valnte je na potu. Iz zanesljivih virov posnemamo vest, da imajo glasovi o vreditvi valute to pot resno podlago. Zadnje težkoče so obstojale pri odstotku, ki bi se imel še izplačati lastnikom bonov. Govori se, da izide tozadevna kr. naredba dne 1. decembra t. l. Vreditev valute bode splošna ne glede na vključene tirjatve ali gotovino, kakor pri prvi menjavi denarja. Odstotek, ki se določi v naknadno zvišanje kronske valute ne bode manjši od 15 od sto, pa tudi ne večji od 25 od sto.

Nov urad za nove dežele. Agencija „Stefani“ poroča, da je v tisku kraljeva naredba, s katero se ustanovlja pri državnem svetu še jedno in sicer VI. provizorno sekcijo, v koje delokrog bodo spadale zadeve, ki jih je za časa avstrijske vlade razsojevalo državno, upravno in najvišje finančno sodišče.

Ta oddelek bode imel tudi posvetovalen glas, kedar se bi šlo za slučaje, v kojih je treba zaslišati najvišji sodni zbor.

Isti sestoj iz petero svetnikov, kojim predseduje najstarejši član.

S tem bi bile sedaj spopolnjene sodne instance, ki so bile dosedaj v tem pogledu nedostopne za reševanje raznovrstnih pravnih zadev.

Velik požar v Postojni. V Postojni in sicer v hlevu gospe Frančiške Znidaršič je izbruhnil prošli terek velik požar. Na lice mesta so prihitele civilne in vojaške oblasti. Položaj je bil nekaj časa jako resen, ker se je nahajala v bližini gorečega hleva zaloga municije. Ogenj se je s čudovito naglico širil in se polotil vže blizu ležeče hiše, ki je last Jožefa Lavrenčiča. Po velikem trudu se je posrečilo ognjegascem omejiti požar. Ko so došli ognjegasci iz Trsta, je bil ogenj vže pogasjen.

Jeden vojakov, ki je sodeloval pri ga-

šenju, je bil tako močno opečen, da se je moral podati v bolnišnico.

Velikanska škoda je le deloma pokrita z zavarovalnino.

Javna prošnja prodajalcev tobaka na deželi. Nujno prosimo, da nas finančno vodstvo obvesti, kedar se oddaja tobak, ker smo raztrešeni po celi deželi, vsled česar nismo v stanu tega posamezniki zvedeti. Dalje prosimo tudi, da se za mesto odloči samo prvi dan oddaje. Ker so meščani le par korakov oddaljeni, se lahko poslužujejo v zalogi vsaki čas. Namesto tega pa prilježejo še le tretji ali celo četrti dan v zalogo, in takrat se mora okoličan, 6-7 ur oddaljen, umakniti meščanu. Čemu to? Saj smo vsi iz iste zmesi ustvarjeni.

Istotako prosimo, da se bi nam pri oddaji soli prvič tudi vreče prazne zaračunalo in potem se bi iste vsakokrat vračalo. Tako pa se mora sol presipati v v lastne vreče, in to stane 3-4 lire vsakokrat. To je zguba za erar in stranko samo.

Oddajo tobaka na deželi, se prosi naj bi vredili po abecednem redu vasi ali strank in sicer toliko na vsak dan, ki se bi morali zgledati. Ker cele dni tam čakati in prezebovati v teh vremenah, je neprijetno, in v mestu živeti denar stane.

Dalje se prosi zalagatelja, da bi hitreje stranke odpravili in imeli že prej vse pripravljeno. Ker posluži se jih komaj 25-30 dnevno, med tem ko bi se jih z lahkoto 60 odpravilo.

Prosi se tudi za primernejši prostor za stranke, da ne bi kar tam na trgu čepele in prezebovale v vsakem vremenu. In prosi se tudi da se nam pusti prejšno provizijo od 10 od sto, in pridržijo zalagatelju onih 2½ od sto, kajti on prodaja dnevno do 100 tisoč, ter ima pri tem 4. tisoč dobička, mi pa s 5. od stotnim dobičkom pri prodaji na drobno nimamo nič.

Že pred vojno smo imeli dovolj potrpeti napram zalagatelju in zdaj zopet isto. In čim bolj zalagatelj bogati, timbolj postaja nedostopen, da se mu ljudstvo s trepetom in darovi v rokah komaj približa.

Pri takem večkratnem milijonskem prometu, se kaže tudi lakomnost, da zalagatelj prodaja in čas trati z malenkostno prodajo cigaretnega papirja z lepim dobičkom. Namreč isti papirčki se dobe po vsem mestu za 9½ lir. Njemu pa plača stranka celih 11 lir molče, kar se boji njega in zlih šikan.

Radi tega nujno prosimo od pomoči, da prevzame vlada sama ta mastni dobiček zalagatelja, ali pa naloži nam samim obveznost položiti zato potrebno svoto. Drugače se bo kmalo rogal nam in vladi z bogateli zalagatelji... Zahvaljevo že naprej za od pomoč.

Okoliški prodajalci tobaka.

Vozni red na goriških postajah

Južna postaja.

A. Odhodi proti Vidmu.

4.15 D. v Benetke (preko Vidma) *)
9.10 H. " " "
16.10 D. " " "
20.25 O. " " "

*) le v ponedeljek, sredo in petek (tudi preko Trbiža na Dunaj).

B. Odhodi proti Trstu.

1.24 D. v Trst (le ponedeljek, sredo in petek)
7.00 O. " " "
16.15 D. " " "
21.04 H. " " "

Državna postaja.

A. Odhodi proti Podbrdu.

9.56 v Podbrdo (osebni vlak)
18.25 " " "

B. Odhodi proti Trstu.

8.35 v Trst (osebni vlak)
17.10 " " "

Ajdovska železnica.

A. Odhodi.

9.15 mešani vlak iz južne postaje
16.40 " " "

B. Dohodi.

6.50 mešani vlak iz Ajdovščine
16.00 " " "

"D" pomeni "brzovlak", "H" "hitri vlak", "O" "osebni vlak".

TEDENSKI KOLEDAR

29. Decembra Sobota, Saturnin Filomen.
30. " Nedelja, 1. advent, Andrej.
1. " Ponedeljek, Elgij, Natalija.
2. " Torek, Bibijana, Pavlina.
3. " Sreda, Franč. Ksav., Lucija.
4. " Četrtek, Barbara, Peter Zlat.
5. " Petek, Saba, Kristin.

Izdajatelj: JOSIP PETERNEL.

Upravitelj in urednik: Karol Jušič.

Tiskarna G. Juch v Gorici.

Naznanjam, da sem začel strehokrilno obrt

v Gorici
(Largo Nicolò Pacassi 3 in 5)

in se priporočan hišnim gospodarjem, ki sem jo v stanu dobro in hitro postreči. Sprejemam tudi izdelovanje vsakovrstnih načrtov in stavbenih proračunov.

Maksimiljan Poberaj
arhitekt.

Koncesijoniran stavbenik išče kapitalista kot društvenika v podjetje.

Naslov pové uredništvo „Goriškega Slovenca“.

Dr. E. B. CORGNALI, VIDEM,

kupuje vsako vrsto slovanskih knjig. — Ponudbe na označeni naslov.

Hiša na prodaj!

Hiša št. 91 v Gorici, via Trieste je na prodaj z vsemi pritliklinami.

Zahteva se 40.000 lir.

Ponudbe na upravništvo

„Goriškega Slovenca“

POZOR!

Išče in kupuje se vsako r. nožino drvi za kurjavo in plačuje se dobro. Ponudbe je nasloviti na uredništvo „Goriškega Slovenca“.

! BAZAR!

Na Verdijem tekališču
Corso Giuseppe Verdi 13

■ ■ ■

Se nahaja bogata zaloga galanterij, papirja, dišav, toaletnega mila, steklenin, glinastih posod in posebno bogata izbira razglednic in časnikov.

■ ■ ■

Prodaja se vse na drobno in na debelo
Edina zaloga papirja „Abadie“

■ ■ ■

S cenami ne more nihče konkurirati.

: Leopold Zakraisek :

Oraziotti in Angelini
Velika zaloga
črnega in belega vina
iz Kojskega.
KONKURENČNE CENE

Na Piacuti (Piazza N. Tommaseo)
nasproti cerkve.

SIGON JOSIP

Gorica, Ulica Rastello 8

Velika zaloga vsakovrstnih ur, verižic in zlatenin

Najnižje cene

ZOBOZDRAVNIK

ROBERT BERKA

GORICA, ULICA DANTE 4.

Mnogo let asistent pri Dr. PIKL

Zobozdravniški atelje

Posluje od 8. do 12. dopoldne
in od 14. do 18. popoldne

JOSIP VODOPIVEC

Gorica, Corso G. Verdi II

TRGOVINA

Perilo,
manufakture in
izvršene obleke

Borovaz & Colledani

GORICA, Riva Castello št. 4

Zaloga manufakturnega blaga na debelo

ZMERNE CENE

BANCA DELLA VENEZIA GIULIA - GORIZIA

Banka za Julijsko Benečijo v Gorici

Anonimna družba - Drušljena glavnica L 1.000.000

Agencije:

Ajdovščina, Ajello, Gradišče, Gradež,
Červinjan, Kormin, Tržič.

Depoziti - posojila - odračuni

Brezplačna emisija bančnih nakazov,
ki so vporabljeni po celem kraljestvu

Čitajte in podpirajte

„Goriškega Slovenca“,

ki je samostojno politično glasilo BREZ

STRANKE, a z gesli:

„SPORAZUM“

„Prenavljati in ne obnavljati“.